

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สาธารณมติ (public opinion) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญที่มีต่อรัฐบาลและประชาชน เพราะทุกรัฐบาลถูกมองว่าตั้งขึ้นมาจากเจตจำนง(will)หรือความยินยอมพร้อมใจของประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครอง ไม่มีรัฐใดจะดำรงอยู่ได้ถ้าประชาชนคัดค้านนโยบายและผู้บริหารของตนเอง

อริสโตเติลเคยกล่าวถึงพลังของสาธารณมติไว้ว่า ความเห็นส่วนรวมของประชาชนทำให้กษัตริย์สามารถเป็นผู้ปกครองคนได้ แต่ถ้าหากกษัตริย์สูญเสียการสนับสนุนจากสาธารณมติแล้วก็จะยอมไม่สามารถเป็นกษัตริย์ได้อีกต่อไป นอกจากนั้นยังมีนักปราชญ์อีกหลายท่าน เช่น Machiavelli (1469-1527) David Hume (1711-1776) Jean Jacques Rousseau (1712-1778) หรือ G.W.F Hegel (1952) ที่เห็นพ้องต้องกันว่า สาธารณมติมีอำนาจมากจนผู้ปกครองไม่สามารถที่จะเพิกเฉยหรือไม่ใส่ใจได้ (Ferguson, 2000: 5-6)

ดังนั้น จึงอาจถือได้ว่าสาธารณมติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ปกครองที่ต้องมีการรับฟังและมีพันธะหน้าที่สนองตอบต่อสาธารณมตินั้น เพราะถ้าหากรัฐบาลใดละเลยก็เท่ากับว่ารัฐบาลนั้นจะต้องถูกต่อต้านและสูญเสียอำนาจในที่สุด

หากจะกล่าวถึงความหมายของสาธารณมติแล้ว อาจกล่าวได้ว่าแนวคิดสาธารณมติเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีผู้ให้ความหมายกันอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกันของผู้ให้คำนิยาม Harwood L. Child (1965:14-15) ได้รวบรวมความหมายของสาธารณมติของนักวิชาการหลายคน แม้ว่าจะเป็นเพียงบางส่วนแต่ก็สะท้อนให้เห็นความหลากหลายดังที่กล่าวไว้

“เป็นความวิตกกังวลของสมาชิกทั้งหมดภายในกลุ่มในเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม...นี่คือสาธารณมติ” R.H. Gault (1923)

“...มันอาจจะเป็นการกล่าวเกินจริงที่จะพูดอ้างว่าสาธารณมติเกิดขึ้นจากการใช้เหตุผลของคนที่มีสติปัญญา นอกเหนือไปจากชนชั้นนำ” J.A. Sauerwein (1933)

“สาธารณมติในการที่จะอภิปรายถกเถียงนี้อาจจะหมายถึงความเห็นที่เกิดจากปัจเจกบุคคลซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องเอาใจใส่” V.O.Key (1961)

“สาธารณมติอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นความรู้สึกที่มีต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งเกิดมาจากบุคคลที่มีข้อมูลที่ดีที่สุด มีสติปัญญามากที่สุดและมีศีลธรรมมากที่สุด” W.A. MacKinnon (1828)

“สาธารณมติประกอบขึ้นมาจากปฏิกิริยาของคนที่มีต่อข้อความและคำถามภายใต้เงื่อนไขการสัมภาษณ์” Lucien Warner (1939)

ขณะเดียวกัน การให้ความหมายหรือคำนิยามที่แตกต่างกันนี้ได้กลายมาเป็นเงื่อนไขที่ทำให้มีการเสนอแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับสาธารณมติในแง่มุมต่างๆ ออกมาตามคำนิยาม หรือกล่าวอีกแง่มุมหนึ่งแตกต่างกันตามความสนใจและความเกี่ยวข้องกับผู้ศึกษาแต่ละคน เช่น แนวคิดที่อธิบายถึงแง่มุมการก่อตัวของความเห็น (opinion) การอธิบายถึงลักษณะของสาธารณชน (public) แนวคิดเรื่องคุณภาพของความคิดเห็นที่แสดงออกมา ระดับความเข้มข้นของความคิดเห็น หรืออิทธิพลของความคิดเห็น เป็นต้น

แต่หากจะกล่าวถึงทฤษฎีที่มีผู้อ้างถึงและศึกษามากที่สุดในแง่มุมของการอธิบายถึงกระบวนการก่อตัวของสาธารณมติแล้ว ทฤษฎีเกลียวแห่งความเงียบ (Spiral of Silence) ของ Elisabeth Noelle-Neumann เป็นหนึ่งในทฤษฎีที่มีผู้อ้างถึงและศึกษามากที่สุด (Hayes, Shanahan and Glyn, 2001: 46) นับตั้งแต่มีข้อเสนอทฤษฎีนี้ ออกมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1974

Noelle-Neumann ได้อธิบายให้เห็นถึงพลวัตการก่อตัวของสาธารณมติในสถานการณ์ซึ่งกระแสของความคิดเห็นกำลังเปลี่ยนแปลง โดยมีข้อสันนิษฐานว่า การรับรู้(perception) กระแสความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่งมีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นออก

มาในที่สาธารณะของปัจเจกบุคคล กล่าวคือในชีวิตประจำวันนั้นมนุษย์จะทำการติดตามข้อมูลที่อยู่แวดล้อมตนเองอยู่เสมอเพื่อประเมินว่าความคิดเห็นของตนเองมีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับกระแสความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ซึ่งในกระบวนการดังกล่าว Noelle-Neuman ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนในฐานะเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่ปัจเจกบุคคลใช้ติดตามและอ้างอิงถึง เนื่องจากเธอเห็นว่าในปัจจุบันสื่อมวลชนมีปรากฏอยู่ทั่วไปทุกที่และเนื้อหาก็มักมีความสอดคล้องกัน (ubiquitous and consonant) ดังนั้นจึงแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่คนในสังคมจะรับรู้เรื่องราวประจำวันได้โดยปราศจากการเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง (Salmon and Chi-Yung Moh, 1994: 147)

ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเงียบได้กล่าวถึงกระบวนการในการเปิดรับสื่อมวลชนและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาธารณมติว่า กระบวนการเปิดรับสื่อมวลชนเริ่มต้นจากการที่ปัจเจกบุคคลได้ตรวจสอบข้อมูลแวดล้อมที่ปรากฏในเนื้อหาสื่อทั้งในรูปแบบของข่าว บทความแสดงความคิดเห็นและรายการต่างๆ (Salmon and Neuwirth, 1990: 567) หากการตรวจสอบนั้นพบว่า

ความคิดเห็นของตนเองได้รับการสนับสนุนหรือสอดคล้องกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ พวกเขาก็จะมีความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นออกมาในที่สาธารณะ ในทางกลับกันถ้าหากปัจเจกบุคคลพบว่าความคิดเห็นของตนมีเพียงเสียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สนับสนุน พวกเขาก็จะไม่เต็มใจแสดงความคิดเห็นออกมาหรือมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมาในที่สาธารณะลดน้อยลงเรื่อยๆ จนเกิดเป็นความเงียบในที่สุด ซึ่ง Noelle-Neumann ได้ชี้ให้เห็นว่าการที่บรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่สามารถกดดันให้ปัจเจกบุคคลยอมตาม (pressure to conformity) เสียงเหล่านั้นได้ก็เพราะมนุษย์มีธรรมชาติทางสังคมอย่างหนึ่งคือความกลัวการโดดเดี่ยว (fear of isolation)

จากนัยยะคำอธิบายกระบวนการก่อตัวของสาธารณมติของ Noelle-Neumann ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นได้ทำให้ทฤษฎีนี้มีคุณสมบัติข้อสังคมในแง่มุมของการชี้ให้เห็นถึงผลกระทบหรือข้อเสียของการเพิกเฉยของคนในสังคมในการไม่แสดงความคิดเห็นออกมา ถึงแม้จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าวหรือจะด้วยเหตุผลอื่นใดก็ตามปัจเจกบุคคลนั้นก็สมควรจะแสดงความคิดเห็นนั้นออกมาให้ปรากฏในสังคมเพราะถ้ามองในแง่มุมของการเกิดนโยบายสาธารณะแล้วหากเสียงส่วนน้อยในสังคมไม่ยอมแสดงความคิดเห็นออกมา ปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเงียบก็จะทำให้ความเห็นของเสียงส่วนน้อยค่อยๆเงียบลงไปเรื่อยๆจนกระทั่งเงียบหายไป ในที่สุดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายสาธารณะก็จะไม่มีโอกาสได้ยินหรือไม่ให้ความสำคัญกับความต้องการหรือปัญหาของคนส่วนน้อยนั้นเลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งความต้องการของเสียงส่วนน้อยนั้นก็จะไม่ได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดทำนโยบายสาธารณะ

หรือในบางกรณีเมื่อสังคมเกิดวิกฤตหรือปัญหาสำคัญขึ้นหากปัจเจกบุคคลในสังคมนั้นละเลยหรือไม่ยอมแสดงความคิดเห็นออกมาโดยปล่อยให้ความคิดเห็นบางส่วน ได้ถูกนำเสนอออกมาด้านเดียวจนกระทั่งเสียงนั้นดังขึ้นเรื่อยๆจนกลายเป็นความเห็นหลักของคนในสังคมขณะนั้น จนอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านใดด้านหนึ่ง ถ้าหากความเห็นนั้นไม่ใช่ความเห็นที่ดีที่สุดหรืออาจจะเป็นความเห็นที่ชี้นำสังคมไปในทางที่ผิด ขณะที่ความเห็นส่วนน้อยหรือความเห็นที่ไม่ได้แสดงออกมามีคุณค่าหรือมีประโยชน์มากกว่าความเห็นขณะนั้น

ดังนั้น การทดสอบทฤษฎีเกลียวแห่งความเจ็บจึงมีคุณค่าในแง่ของการทำให้คนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงความคิดเห็นออกมาแม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะเป็นของส่วนน้อยก็ตาม ด้วยประโยชน์ของทฤษฎีดังกล่าวที่เห็นได้อย่างชัดเจนจึงได้เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจทดสอบทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในบริบทของสังคมไทย โดยการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะทดสอบแนวคิดหลักของทฤษฎีแล้ว ผู้วิจัยยังจะได้ขยายขอบเขตของทฤษฎีไปศึกษาตัวแปรที่ทางด้านวัฒนธรรมและความเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ นอกเหนือไปจากการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมตามที่ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บได้กล่าวเอาไว้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปเป็นคำถามวิจัยในเนื้อหาส่วนต่อไปและจะกล่าวถึงประเด็นทางทฤษฎีและข้อสงสัยต่างๆที่นำมาสู่คำถามวิจัยสำหรับการศึกษาครั้งนี้

คำถามนำวิจัย

ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บนี้เกิดขึ้นภายใต้ข้อสงสัยจากปรากฏการณ์การเลือกตั้งระดับชาติของประเทศเยอรมันในปี.ศ.1965 ซึ่งเป็นการแข่งขันระหว่างสองพรรคการเมืองใหญ่คือ พรรค Christian Democrat (CD) และ พรรค Social Democrat (SD) ในช่วงเวลานั้น Noelle-Neumann ได้สังเกตเห็นว่าในช่วงหลายเดือนก่อนหน้าวันเลือกตั้งทั้งสองพรรคการเมืองต่างมีคะแนนใกล้เคียงกัน แต่พอมาถึงช่วงสองสัปดาห์สุดท้ายก่อนวันเลือกตั้ง ผลการสำรวจกลับพบว่า พรรค CD มีคะแนนนิยมนำหน้าพรรค SC ถึงเกือบร้อยละ 10 กระทั่งในที่สุดผลการเลือกตั้งก็ออกมาใกล้เคียงกับผลสำรวจในช่วงสองสัปดาห์สุดท้าย Noelle-Neumann ได้ให้กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ก็คือว่า เพราะการรับรู้ที่พรรค CD ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนจำนวนมาก ผู้สนับสนุนพรรค SD จึงรู้สึกว่าการถูกคุกคามจากความฮึกเหิมของฝ่ายตรงข้าม จนทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นใดๆ ออกมา กระทั่งทำให้เสียงผู้สนับสนุนพรรค SD ค่อยๆหายไปจากการรับรู้ของสาธารณชนในที่สุด ข้อสงสัยและคำอธิบายนี้ได้พัฒนามาสู่ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ (Noelle-Neumann and Petersen, 2004: 347-348)

ทฤษฎีวงเกี่ยวแห่งความเจ็บเป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นภายใต้กลุ่มแนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมองความหมายของ “สาธารณมติ” ในแง่มุมของ “การควบคุมทางสังคม” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งความเชื่อพื้นฐานของแนวคิดกลุ่มนี้เชื่อว่าสาธารณมติดีรากฐานมาจากเรื่องของอำนาจซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์หรือเป็นปฏิกริยาทางอารมณ์ที่สะท้อนออกมาจากจิตใต้สำนึก แต่ไม่ได้มีรากฐานมาจากการใช้ความคิดที่มีตรรกะหรือเหตุผล (Noelle-Neumann and Petersen, 2004: 340)

จากความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติทางสังคมของมนุษย์ดังกล่าว ทฤษฎีวงเกี่ยวแห่งความเจ็บได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่ออธิบายการก่อกวนและการทำงานของกระบวนการสาธารณมติ ทฤษฎีดังกล่าวประกอบด้วยข้อสันนิษฐานหลัก 5 ประการดังนี้

1. การคุกคามเรื่องความโดดเดี่ยว (Threat of Isolation) ในการควบคุมทางสังคมนั้น สังคมจะต้องสร้างความเห็นพ้องในคุณค่าและเป้าหมายในระดับที่เพียงพอต่อการที่จะทำให้เกิดการยึดเหนี่ยวคนในสังคมเอาไว้ ซึ่งการที่สังคมจะรักษาระดับความเห็นพ้องให้ดำรงอยู่ไว้ได้นั้น สังคมนั้นจะต้องคุกคามปัจเจกบุคคลที่ละเมิดหรือฝ่าฝืนความเห็นพ้องนั้นด้วยการโดดเดี่ยวทางสังคม

2. ความกลัวการโดดเดี่ยว (Fear of Isolation) ความกลัวการถูกโดดเดี่ยวเป็นธรรมชาติทางสังคมของมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปัจเจกบุคคลเกิดการยอมตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งข้อสันนิษฐานนี้ Noelle-Neumann ได้ใช้ผลการศึกษาเชิงทดลองเรื่องการยอมตาม(conformity) ของ Asch มาเป็นหลักฐานในการสันนิษฐานถึงผลกระทบของความกลัวการถูกโดดเดี่ยวที่มีต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นออกมา (Noelle-Neumann, 1993: 40)

3. การใช้ความรู้สึกแบบกึ่งสถิติเป็นตัวประเมิน (quasi-statistical sense) จากผลของความกลัวการถูกโดดเดี่ยว ปัจเจกบุคคลจะต้องทำการตรวจสอบสภาพแวดล้อมความเห็นในเรื่องต่างๆ ทั้งบรรยากาศความคิดเห็นของสังคมในปัจจุบันและแนวโน้มของความคิดเห็นที่จะเกิดในอนาคต โดยใช้วิธีการติดตามการรายงานข่าวจากสื่อเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ การสังเกตสภาพแวดล้อมโดยตรงหรือการเข้าร่วมอภิปรายระหว่างบุคคลในประเด็นต่างๆ เพื่อที่จะได้พิจารณาได้ว่าความคิดเห็นใดจะได้รับการยอมรับจากสังคมและความคิดเห็นใดจะนำไปสู่ความโดดเดี่ยว (Salmon and Neuwirth, 1990: 567)

4. ความเต็มใจที่จะพูดออกมาและแนวโน้มที่จะเงียบเสียง (willingness to speak out and tendency to remain silent) ปัจเจกบุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงความคิดเห็นและทัศนคติออกมาในที่

สาธารณะเมื่อพวกเขารับรู้ถึงความเห็นของเขาเป็นความคิดเห็นเดียวกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมหรือเป็นความเห็นที่มีแนวโน้มจะได้รับการสนับสนุนจากคนส่วนใหญ่ในอนาคต ขณะที่คนที่มีความรู้สึกว่าเป็นเสียงส่วนน้อยหรือมีแนวโน้มว่าคนส่วนใหญ่ของสังคมจะลดการสนับสนุนลงพวกเขาก็จะเริ่มระมัดระวังและเงียบลงไปมากที่สุด

5. วงเกลียวแห่งความเงียบ (spiral of silence) ปฏิสัมพันธ์ของทั้งสี่ปัจจัยนี้นำไปสู่กระบวนการก่อตัว เปลี่ยนแปลงและเสริมแรงสาธารณมติ แนวโน้มของคนที่จะพูดออกมาและคนอื่นที่จะเงียบเริ่มเข้าสู่กระบวนการวงเกลียว ซึ่งได้เริ่มสร้างให้ความเห็นหนึ่งเป็นความเห็นหลักเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ (Noelle-Neumann, 1974: 43-51)

นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอีก 3 ประการที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจกับกระบวนการเกลียวแห่งความเงียบ

1. องค์ประกอบทางจริยธรรมของสาธารณมติ กระบวนการเกลียวแห่งความเงียบจะเกิดขึ้นเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมหรือประเด็นที่เป็นเรื่องของคุณค่า (value) ซึ่งปัจเจกบุคคลรู้สึกโดดเดี่ยวหรืออาจจะโดดเดี่ยวตัวเองจากที่สาธารณะ (Noelle-Neumann, 1993: 231) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกระบวนการสาธารณมติจะไม่ถูกสร้างขึ้นในเวลานั้นถ้าไม่มีการเน้นย้ำให้เห็นถึงลักษณะทางศีลธรรมและจริยธรรมซึ่งแสดงนัยยะให้เห็นว่าคนที่มีความเห็นที่แตกต่างกันนั้นไม่ใช่คนโง่แต่เป็นคนไม่ดี องค์ประกอบทางจริยธรรมนี้คือสิ่งที่สร้างอำนาจให้กับสาธารณมติและทำให้สามารถสร้างการคุกคามความโดดเดี่ยว ซึ่งก่อให้เกิดปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเงียบในช่วงเวลานั้นได้

2. ปัจจัยเรื่องเป็นเวลา การรับรู้บรรยากาศความคิดเห็น (climate of opinion) และแนวโน้มของความคิดเห็นที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะพูดออกมาของปัจเจกบุคคล ในทางกลับกันก็มีอิทธิพลต่อการรับรู้กระแสของความเห็นของตนเองด้วยซึ่งกระบวนการเกิดวงเกลียวแห่งความเงียบได้สร้างความเห็นหนึ่งให้เป็นสาธารณมติในช่วงเวลานั้น

3. บทบาทของสื่อ สื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเกิดปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเงียบ ถ้าเสียงส่วนใหญ่ของสื่ออยู่ข้างเดียวกับข้อโต้แย้งที่เป็นเรื่องของจริยธรรม สื่อก็จะมีพลังอย่างมากต่อทิศทางการเกิดปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเงียบ (Noelle-Neumann and Petersen, 2004: 341) “มีการหักล้างทฤษฎีเกลียวแห่งความเงียบทันทีที่เมื่อใดก็ตามนำหน้าของสื่อได้เบี่ยงเบนไปจากสาธารณมติ” (Noelle-Neumann, 1993: 200)

ภายหลังจากทฤษฎีนี้ได้ถูกเสนอออกมาได้มีผู้นำกระบวนการเกลี้ยวงแห่งความเจ็บปวดทดสอบกับประเด็นสาธารณะต่างๆ (issues) ทั้งในเรื่องการเมืองและสังคม ในประเทศต่างๆ เช่น การศึกษาสาธารณชนในประเด็นนโยบายการรวมชาติของประเทศเกาหลี (Sunshine in North Korea) ในประเทศเกาหลีใต้ การเปรียบเทียบความนิยมของประธานาธิบดีคนเก่าและคนใหม่ต่อการเข้าร่วมถกเถียงเพียงเกี่ยวกับผู้นำของคนเม็กซิโก การทดสอบสาธารณชนในประเด็นเรื่องการแต่งงานข้ามเชื้อชาติและประเด็นสิทธิที่เท่าเทียมกันของพวกกรักร่วมเพศของคนสิงคโปร์ ประเด็นอนาคตทางการเมืองของเกาะฮ่องกงภายหลังการกลับไปเป็นของจีน หรือสาธารณชนในประเด็นการรวมชาติและการแยกตัวเป็นเอกราชของคนในประเทศไต้หวัน (Sei-Hill Kim, Miejeong Han, Shanahan and Berdayes, 2004: 45; Neuwirth, 2000:145; Lars Willnat, Waipeng Lee and Detenber, 2002: 397; Lars Willnat, 1996: 187; Hsiu-Hui Sun, 1991, i) ประเด็นสาธารณะเหล่านี้ถูกนำมาศึกษาตามสมมติฐานของทฤษฎีวงเกลี้ยวงแห่งความเจ็บ ซึ่งผลการศึกษายืนยันข้อสันนิษฐานของทฤษฎีวงเกลี้ยวงแห่งความเจ็บว่าบรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมที่มีต่อประเด็นสาธารณะเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นออกมาในที่สาธารณะ

นอกจากนั้น การวิเคราะห์ห่อภิมาณ (meta-analysis) จากผลงานวิจัยที่ได้ทดสอบทฤษฎีวงเกลี้ยวงแห่งความเจ็บจำนวนกว่า 20 ชิ้น พบว่าการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นออกมาในที่สาธารณะ (Glynn, Hayes and Shanahan, 1997: 452 and 461)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาทฤษฎีวงเกลี้ยวงแห่งความเจ็บจะมีความชัดเจนในความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมกับความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นของปัจเจกบุคคล แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับทฤษฎีในบางแง่มุม เช่น มีการตั้งข้อสังเกตว่าความกลัวการโดดเดี่ยวของมนุษย์อาจจะไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็น นักวิจัยส่วนหนึ่งได้ศึกษาเงื่อนไขอื่นๆ ที่อาจมีผลมากกว่าความกลัวการโดดเดี่ยว ตัวอย่างเช่น Lin และ Salwen พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความกลัวการถูกตัดออกจากสังคม (fear of ostracism) กับความเต็มใจที่จะพูดออกมาในประเด็นที่เป็นข้อโต้แย้งนั้น (อ้างถึงใน Jeffres, 1997:130) เช่นเดียวกับ Willnat, Lee และ Detenber (2002: 408-409) ได้ทดสอบตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากความกลัวการโดดเดี่ยวที่มีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น ผลพบว่า นอกจากความกลัวการโดดเดี่ยวแล้ว ความวิตกกังวลในการสื่อสารและการรับรู้ความสำคัญของประเด็นมีความสัมพันธ์กับการแสดงความคิดเห็น

ขณะที่ Moy, Domke และ Stamm (2001: 15) ได้ศึกษาพบว่าตัวแปรทางประชากรศาสตร์ การใช้สื่อและการรับรู้ความสำคัญของประเด็นสาธารณะเป็นตัวทำนายความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในข้อโต้แย้งเรื่องของการริเริ่มวิธีการลงคะแนนลับเป็นครั้งแรก

ด้วยเหตุผลความน่าสนใจของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียมที่ได้อธิบายให้เห็นถึงอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการก่อตัวของสาธารณมติ โดยเฉพาะอิทธิพลของการรับรู้ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคม อีกทั้งทฤษฎีดังกล่าวถูกนำไปทดสอบในหลายบริบทของสังคม แต่ก็ยังไม่เคยมีการศึกษาผลของทฤษฎีที่เกิดขึ้นในบริบทของสังคมไทย ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะทดสอบทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียม โดยได้ตั้งคำถามนำวิจัยข้อแรกว่า

คำถามนำวิจัยข้อที่ 1. การรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

แม้ว่าทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียมจะอธิบายให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สภาพแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์กับพฤติกรรมและทัศนคติของปัจเจกบุคคล แต่กระนั้นก็ตามการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นหรือปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเจียมก็ยังมีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดซึ่งอาจจะทำให้ปรากฏการณ์ดังกล่าวไม่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น ในระดับที่ไม่เท่ากันในทุกระดับสังคม ตัวอย่างเช่นจากการศึกษาของ Ito พบว่าลักษณะทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นเป็นปัญหาต่อการอธิบายการก่อตัวของสาธารณมติของญี่ปุ่นตามนัยยะทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียมได้ เพราะญี่ปุ่นมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีความเป็นหนึ่งเดียวทำให้คนญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะมีการเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นและมักจะหลีกเลี่ยงการสนทนาหัวข้อทางการเมืองเพื่อจะเลี่ยงความไม่เห็นพ้องหรือการเผชิญหน้า (Ito, 1993: 69)

นอกจากนั้น นักวิจัยหลายคนยังได้มีการศึกษาพบว่า ลักษณะทางวัฒนธรรมน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการยอมตาม (conformity) ของปัจเจกบุคคลไม่เท่ากัน (Mead and Bernard, 1973: 15-25; Milgram, 1961: 41-45) ซึ่งจากนัยยะของข้อค้นพบดังกล่าวอาจนำมาใช้อธิบายเหตุผลที่ทำให้กระบวนการวงเกลียวแห่งความเจียมเกิดขึ้นในระดับไม่เท่ากันในแต่ละสังคมได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งปัจจัยทางวัฒนธรรมอาจจะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้คนเกิดการยอมตามอิทธิพลของกระแสความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ตามแนวคิดของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจียมในระดับที่แตกต่างกัน

จากการสังเคราะห์งานวิจัยหลายชิ้น พบว่าคนที่อยู่ในวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม (collectivism) มีแนวโน้มจะปรับตัวตามมากกว่าคนที่อยู่ในประเทศที่มีวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม (individualism) (Bond and Smith, 1996: 111-137)

Triandis ได้อธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยมกับพฤติกรรมการยอมตามไว้ว่า

“ในวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม พฤติกรรมทางสังคมของคนส่วนใหญ่จะกำหนดจากเป้าหมายส่วนตัว เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นมาระหว่างเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายกลุ่ม...ปัจเจกบุคคลก็จะวางเป้าหมายส่วนตัวไว้เหนือเป้าหมายของส่วนรวม ในทางกลับกันในวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม พฤติกรรมทางสังคมถูกกำหนดมาจากเป้าหมายของส่วนรวม เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างเป้าหมายส่วนตัวกับเป้าหมายส่วนรวม เป้าหมายส่วนรวมก็จะถูกวางไว้เหนือเป้าหมายส่วนตัว” (Triandis, 1990: 42)

อย่างไรก็ตามเมื่อนำเอาแนวคิดวัฒนธรรมลักษณะดังกล่าวมาศึกษาร่วมกับทฤษฎีวงเกลียว-แห่งความเจ็บกลับพบว่ายังไม่สามารถยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดลักษณะวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมและปัจเจกชนนิยมกับความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะได้อย่างชัดเจนนัก กล่าวคือ ตามนัยยะของแนวคิดวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยมและแนวคิดของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บแล้วคนในสังคมที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมน่าจะมีการยอมตามบรรยากาศความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่น้อยกว่าคนในวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งปรากฏการณ์การเกลียวแห่งความเจ็บน่าจะเกิดขึ้นได้น้อยภายใต้สังคมที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบนี้ แต่ผลการศึกษาของ Huang (2005: 324) กลับพบว่า ในสังคมที่มีวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม แม้วกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นส่วนตัวสอดคล้องกับการรับรู้เสียงส่วนใหญ่ บุคคลเหล่านั้นก็ยังคงเจ็บหรือไม่แสดงความเห็นออกมา

ถึงแม้ว่าคำตอบที่ได้จะยังไม่ยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างสองแนวคิดดังกล่าว แต่กระนั้นก็ยังทำให้เราไม่สามารถด่วนสรุปได้ว่าวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมและปัจเจกชนนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมตาม ทั้งนี้ปัญหาที่ทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจจะสืบเนื่องมาจากหลายสาเหตุ แต่ปัญหาหนึ่งที่ได้มีการตั้งข้อสังเกตคือความไม่รัดกุมของระเบียบวิธีศึกษาข้อสังเกตดังกล่าว ได้ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการใช้การจำแนกวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและกลุ่มนิยมในลักษณะระดับสังคมเป็นตัวนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการจำแนกลักษณะทางวัฒนธรรมของแต่ละปัจเจกบุคคลตามมาได้ เพราะว่าวัฒนธรรมทั้งสอง

แบบเป็นการบอกเพียงความ โน้มเอียงทางวัฒนธรรม (cultural tendency) ของปัจเจกบุคคลในสังคมเท่านั้นแต่ยังไม่สามารถบอกถึงไปถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของแต่ละของปัจเจกบุคคลในสังคมนั้นได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนนักวิจัยจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบตัวแปรระดับปัจเจกบุคคลก่อน เพราะบางครั้งแม้ว่าคนนั้นจะอยู่ในวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม แต่เขาก็อาจจะมีลักษณะเป็นแบบกลุ่มนิยมก็ได้ การ ไม่จำแนกกลุ่มคนก่อนอาจจะทำให้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติมีความคลาดเคลื่อนได้ (McPhail, 1989: 178-179; Gudykunst, Yuko Matsumoto, Stella Ting-Toomey, Tsukasa Nishida, Kwangsu Kim and Sam Heyman, 1996: 514)

ด้วยเหตุผลของความไม่ชัดเจนถึงวิธีวัดดังกล่าว ในคำถามนำวิจัยข้อที่สองผู้วิจัยจึงได้มุ่งที่จะทดสอบลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและแบบกลุ่มนิยมว่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ แต่เนื่องจากปัญหาของการจำแนกลักษณะวัฒนธรรมในภาพรวมอาจจะก่อให้เกิดดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น การศึกษาครั้งนี้จึงได้เลือกใช้ตัวบ่งชี้จาก 3 แนวคิด คือแนวคิดบุคลิกภาพแบบเป็นตัวของตัวเอง (independent self-construal) และแบบพึ่งพาคนอื่น (interdependent self-construal) ซึ่งเคยมีการศึกษามาก่อนแล้ว และผู้วิจัยได้เพิ่มเติมแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารแบบอิงบริบทน้อย (low context communication) และอิงบริบทมาก (high context communication) และแนวคิรูปแบบความขัดแย้ง (conflict style) มาเป็นเกณฑ์ที่ใช้ระบุถึงความเป็นวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและแบบกลุ่มนิยมของแต่ละปัจเจกบุคคลที่อยู่ในสังคมประกอบกัน

แนวคิดการสื่อสารที่อิงบริบทน้อยและอิงบริบทมากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของปัจเจกบุคคลซึ่งมักจะพบได้ในวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมและปัจเจกชนนิยม กล่าวคือการสื่อสารที่อิงบริบทน้อยจะเน้นการใช้ภาษาที่สื่อออกมาทางวัจนภาษาโดยตรง มีการพูดคุยแบบตรงไปตรงมา การสื่อสารดังกล่าวมักจะพบมากในวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมซึ่งต้องการยืนยันตนเองด้วยภาษา ส่วนการสื่อสารที่อิงบริบทมากจะถูกเน้นไปที่การแสดงความตั้งใจหรือความหมายผ่านบริบท ซึ่งมักจะสื่อสารทางอ้อม ผ่านการพูดคุยด้วยวิธีที่คลุมเคลือ ผู้ฟังถูกคาดหวังว่าต้องมีการอ่านระหว่างบรรทัด การสื่อสารแบบนี้มักจะพบในสังคมที่มีวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยมซึ่งต้องมีการสื่อสารด้วยความระมัดระวังเพื่อให้เกิดการรักษาหน้าและความสัมพันธ์ที่กลมเกลียวในหมู่คณะเอาไว้

ขณะที่แนวคิรูปแบบหรือพฤติกรรมความขัดแย้งนั้นสามารถนำไปเป็นตัวบ่งชี้ถึงลักษณะของปัจเจกบุคคลได้ว่ามีมุมมองเน้นไปที่ตนเอง (self) หรือมุ่งเน้นไปที่การรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่น (others) หากสังคมใดมีพฤติกรรมความขัดแย้งที่มุ่งเน้นที่ตัวเองย่อมสะท้อนให้

เห็นความเป็นวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม ในทางตรงกันข้ามหากสังคมนั้นมีรูปแบบความขัดแย้งที่มุ่งเน้นไปที่การรักษาความสัมพันธ์ที่ย่อมแสดงให้เห็นลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยม โดยผู้วิจัยได้ตั้งเป็นคำถามวิจัยข้อที่สอง ดังนี้

คำถามนำวิจัยข้อ 2. นอกเหนือจากปัจจัยการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีเกลียวแห่งความเจียบแล้ว ปัจจัยลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและแบบกลุ่มนิยมเป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งวัฒนธรรมลักษณะดังกล่าวสามารถเป็นเงื่อนไขที่ลดอิทธิพลการเกิดปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเจียบได้หรือไม่ อย่างไร

นอกจากลักษณะทางวัฒนธรรมจะเป็นแนวคิดที่น่าสนใจในฐานะที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นแล้ว แนวคิดเรื่องความเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย (democratic engagement) ก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่มีความน่าสนใจ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องสาธารณมติ และมีข้อมูลจากการศึกษาจำนวนหนึ่งชี้ให้เห็นแนวคิดนี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะได้

แนวคิดประชาธิปไตยที่อยู่บนฐานความเชื่อในความมีเหตุผลของมนุษย์ ได้อธิบายถึงกระบวนการสาธารณมติหรือการเข้าร่วมถกเถียงทางการเมืองและทำการตัดสินใจทางการเมืองของบุคคลว่าเกิดมาจากปัจจัยระดับปัจเจกบุคคล 2 ประการคือ 1) ความสามารถ (ability) ที่จะได้หรือแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นนั้นๆและความสามารถที่จะถกเถียงประเด็นทางการเมืองอย่างมีเหตุผล 2) แรงจูงใจ (motivation) ที่จะเข้าร่วมถกเถียงประเด็นเหล่านั้นกับคนอื่น

Blumer มีความเห็นว่าในกระบวนการสาธารณมตินั้นอาจจะเกิดขึ้นมาจากส่วนที่ใช้ทั้งอารมณ์และสติปัญญาได้รตรง แต่เขาก็ค่อนข้างเชื่อไปในทิศทางว่าสาธารณมติเกิดจากการถกเถียงอย่างมีเหตุผลมากกว่า เพราะว่ากระบวนการถกเถียงในประเด็นที่เป็นข้อโต้แย้งต่างๆจะเป็นแรงบีบให้มีการใช้เหตุผลในการพิจารณาจนเกิดเป็นความเห็นร่วมที่มีเหตุผลในที่สุด

ดังนั้นจึงอาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าในสังคมที่เป็นประชาธิปไตยหรือสังคมที่ปัจเจกบุคคลมีความเกี่ยวข้องในกิจกรรมประชาธิปไตยนั้น ปัจเจกบุคคลมีทั้งแรงจูงใจที่จะเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือถกเถียงในประเด็นสาธารณะโดยผ่านกระบวนการคิดได้รตรงอย่างมีเหตุผลอยู่เสมอ

นอกจากนั้น แนวคิดความเกี่ยวข้องในกิจกรรมประชาธิปไตย(democratic engagement)ยังเป็นแนวคิดหนึ่งที่อธิบายถึงการมีจิตสำนึกทางการเมืองและจิตสำนึกสาธารณะของปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สำคัญต่อการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะ

แนวคิดนี้ประกอบขึ้นมาจากพฤติกรรม 2 ส่วนหลัก คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง(political behavior) และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมตามสำนึกของพลเมือง (civic behavior) ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงกิจกรรมต่างๆที่ตั้งใจให้เกิดผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการคัดเลือกตัวแทนเลือกตั้ง และ/หรือการพัฒนา การปฏิบัติหรือการเสริมแรงต่อนโยบายสาธารณะผ่านไปถึงรัฐบาล ขณะที่การมีส่วนร่วมตามสำนึกพลเมือง หมายถึงการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มที่มีความใส่ใจในเรื่องสาธารณะ ซึ่งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลในลักษณะนี้จะเป็นการเข้ามาผ่านวิธีการต่างๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ตัวอย่างเช่น อาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือคนไร้บ้าน หรือเป็นอาสาสมัครดูแลชุมชนของตนเอง (Carpini, 2004: 397)

ด้วยแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน McLeod ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 รูปแบบเพียงแต่เรียกชื่อและมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปเล็กน้อย McLeod เรียกการมีส่วนร่วมทั้งสองรูปแบบว่า การมีส่วนร่วมตามแบบแผนนิยม (tradition) และการมีส่วนร่วมแบบที่ไม่ใช่แบบแผนนิยม (non-tradition) ซึ่งรูปแบบแรกเป็นการมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมในระบบ เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง ขณะที่รูปแบบหลังเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมกับเวทีสาธารณะในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รวมถึงความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นออกมาเมื่ออยู่ภายใต้กระแสความคิดเห็นที่เป็นทางลบก็ตาม (McLeod, Schufele and Moy, 1999: 315-316)

ดังนั้น หากพิจารณาตามแนวคิดความเกี่ยวข้องกับการกิจกรรมประชาธิปไตย ย่อมอาจกล่าวได้ว่าปัจเจกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการกิจกรรมประชาธิปไตยย่อมมีแรงผลักดันที่จะทำให้ปัจเจกบุคคลเข้าร่วมถกเถียงแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อกิจการสาธารณะ จากการศึกษาและวิจัยส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าความเกี่ยวข้องกับการประชาธิปไตยมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการคือความมีประสิทธิภาพทางการเมือง (internal and external efficacy) ความสนใจทางการเมือง (political interest) ความไว้วางใจทางการเมืองและสังคม (political and social trust) ความตระหนักในหน้าที่ของพลเมือง (civic duty) และความอดทนทางการเมือง (political tolerance) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการกิจกรรมประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวรวมอยู่ในตัวเอง ซึ่งถือเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ปัจเจกบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและมีส่วนร่วมตามสำนึกพลเมือง

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ได้มีผู้นำเอาองค์ประกอบในด้านความมีประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองและความสนใจทางการเมืองไปศึกษาในฐานะที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวต่างยืนยันไปในทิศทางเดียวกันว่าตัวแปรทั้งสองต่างมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ (Huiping Huang, 2005: 324; Lasora, 1991: 131; Seungchan Yang, 1997: i)

ขณะที่องค์ประกอบอีก 3 ด้าน คือ ความไว้วางใจทางการเมือง ความตระหนักในหน้าที่ของพลเมืองและความอดกลั้นทางการเมืองยังไม่พบว่าได้มีการนำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษาในฐานะที่เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาตัวแปรความมีประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองและความสนใจทางการเมืองก็อาจจะเชื่อมโยงให้เห็นว่าตัวแปรที่เหลืออีก 3 ตัวอาจจะมีความสัมพันธ์กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็น ได้เช่นกัน การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ความมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมืองและสังคม ความตระหนักในหน้าที่ของพลเมืองและความอดกลั้นทางการเมืองเข้ามาเพื่อศึกษาร่วมกับทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเงิบ ผู้วิจัยได้ตั้งเป็นคำถามวิจัยข้อที่สาม ดังนี้

คำถามนำวิจัยข้อ3. นอกเหนือจากปัจจัยการรับรู้กระแสความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเงิบแล้ว ความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตยเป็นเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตยสามารถลดเงื่อนไขการเกิดปรากฏการณ์วงเกลียวแห่งความเงิบได้หรือไม่ อย่างไร

ด้วยประเด็นทางทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ประมวลมาตั้งเป็นคำถามวิจัยสำหรับการศึกษานี้จะช่วยให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการในแง่มุมของการสร้างความเข้าใจถึงข้อสันนิษฐานที่ว่าสภาพของกระแสความคิดเห็นที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งจะช่วยทำให้เราเข้าใจว่ามนุษย์มีความเห็นอยู่ต่อการรับรู้กระแสของความเห็นมากกว่าอยู่บนความเชื่อและเหตุผลของตัวเอง หากผลการศึกษายืนยันตามข้อสันนิษฐานของทฤษฎีนี้ ผลการศึกษานี้ก็จะทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักหรือระมัดระวังในการนำเสนอความคิดเห็น โดยเฉพาะเรื่องที่สามารถสร้างความแตกแยก เรื่องที่เป็นอันตรายต่อสังคมหรืออาจชี้นำสังคมได้ ในทางกลับกันสาธารณมติในฐานะที่สามารถกำหนดทิศทางของสังคมได้ก็น่าจะมีคุณประโยชน์ในแง่ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำ

กระบวนการสาธารณมติไปใช้เพื่อสร้างกระแสในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะซึ่งต้องการสร้างแรงกดดันให้คนในสังคมยอมปฏิบัติตามได้เช่นกัน

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ขยายขอบเขตของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ โดยนำตัวแปรทางวัฒนธรรมและความเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยมาศึกษาร่วมกัน เพื่อขยายความเข้าใจในรายละเอียดให้มากขึ้นว่า นอกจากการรับรู้บรรยากาศความคิดเห็นส่วนใหญ่ของสังคมตามที่ทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บได้ตั้งข้อสันนิษฐานไว้แล้ว ยังมีมีเงื่อนไขอื่นอะไรบ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นของปัจเจกบุคคลได้ ความเข้าใจนี้อาจจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับอิทธิพลของกระแสความคิดเห็นที่มีต่อปัจเจกบุคคลในสังคมหรือในทางกลับกันอาจจะเพิ่มความระมัดระวังมากเป็นพิเศษกับการนำเสนอเรื่องในบางประเด็น เช่น การนำเสนอข่าวการสำรวจความคิดเห็น (poll) ทางสื่อมวลชน ถ้าหากปรากฏในสังคมที่มีลักษณะเป็นปัจเจกชนนิยมการนำเสนอข่าวเหล่านี้ก็อาจจะส่งผลซึ่งนำสังคมได้น้อยกว่าการนำเสนอในสังคมที่มีลักษณะเป็นกลุ่มนิยม หรือในกรณีที่หากข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับแนวคิดความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตยเป็นเงื่อนไขที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นจริง การให้การปลูกฝังคุณค่าในประชาธิปไตยให้กับประชาชนก็น่าจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้กับประชาชนในการต่อต้านการถูกบังคับจากสาธารณมติที่เป็นกระแสหลักได้ ด้วยประเด็นคำถามทางทฤษฎีตลอดจนประโยชน์ทางวิชาการและประโยชน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งเป็นวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดสอบทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในบริบทของสังคมไทย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะตามข้อสมมติฐานของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณะกับความเต็มใจที่จะแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกชนนิยมและแบบกลุ่มนิยมกับความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกี่ยวข้องในกิจกรรมประชาธิปไตยกับความเต็มใจในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกระบวนการก่อตัวของสาธารณมติตามทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในบริบทของสังคมไทย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งทำให้เข้าใจถึงอิทธิพลการรับรู้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศของความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมหรือทัศนคติของปัจเจกบุคคลในสังคมไทย

2. พิสูจน์ข้อสันนิษฐานของทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากผลการศึกษาที่ได้มีการทดสอบในสังคมหรือประเทศอื่นๆ

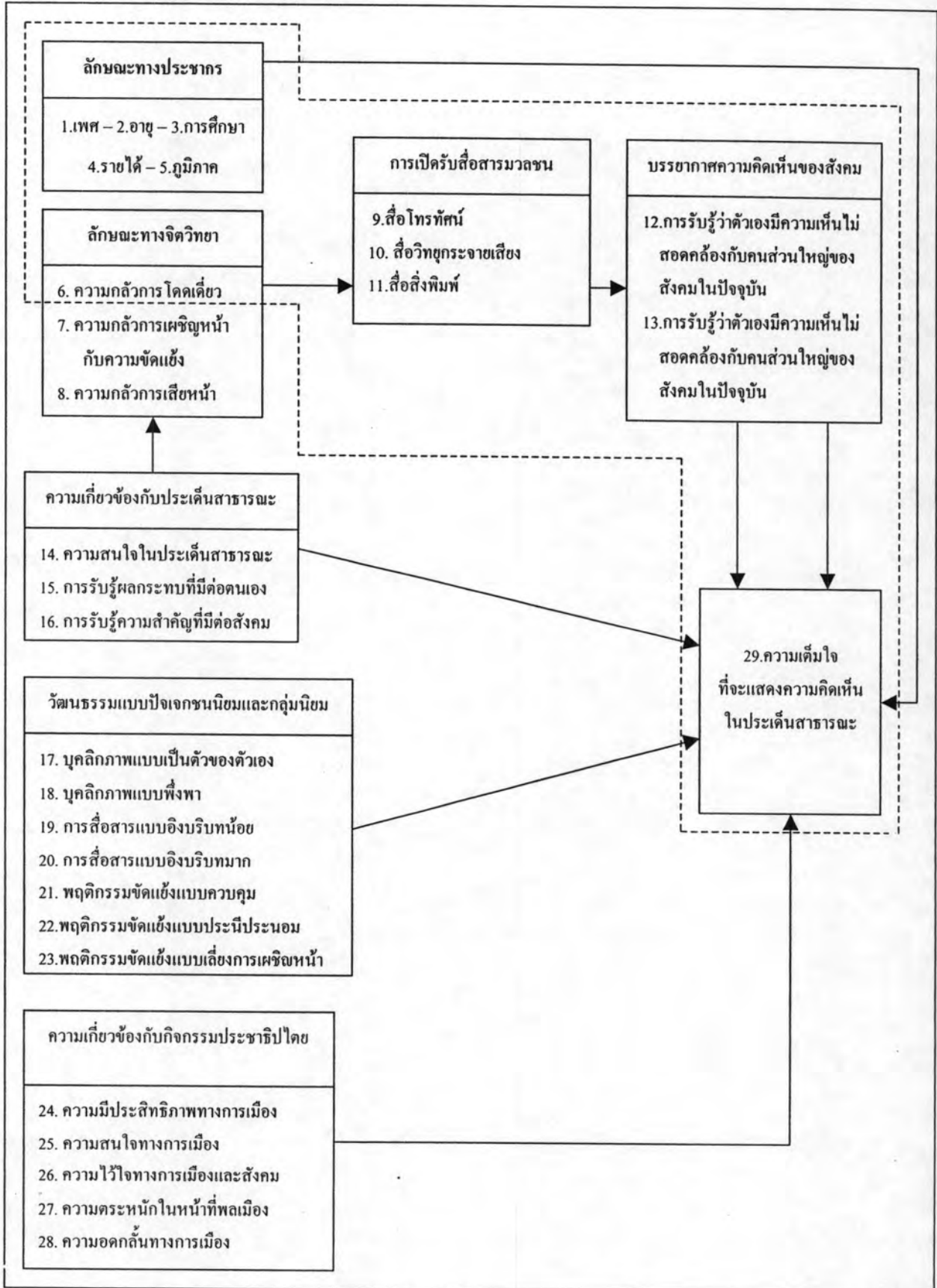
3. ทำให้ทราบถึงเงื่อนไขสำคัญที่สามารถลดผลกระทบที่เกิดจากอิทธิพลจากการรับรู้กระแสความเห็นของคนส่วนใหญ่ตามแนวคิดทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บ ซึ่งจะเป็นการขยายความเข้าใจในทฤษฎีดังกล่าวได้มากยิ่งขึ้น

4. ทำให้คนในสังคมไทยได้ตระหนักถึงการแสดงความคิดเห็นออกมาในที่สาธารณะแม้ว่าจะเป็นความคิดเห็นของคนส่วนน้อยก็ตาม เพราะการไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะยิ่งทำให้ความเห็นนั้นค่อยจางหายไปจากการรับรู้ของสาธารณชนหรือสังคมในที่สุด ดังนั้น ความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ดีหรือมีประโยชน์ หรือแม้แต่จะเป็นการสะท้อนปัญหาของคนส่วนน้อยในสังคมก็อาจจะไม่ได้รับความใส่ใจหรือสนใจจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

5. ช่วยทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงการต่างๆ อาทิ รัฐบาลและสื่อมวลชน ลดความวิตกกังวลหรืออาจจะเพิ่มความระมัดระวังถึงอิทธิพลของกระแสความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ที่มีต่อการชี้นำคนในสังคมไทยได้

6. เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปกป้องคนในสังคมให้มีภูมิคุ้มกันต่อแรงกดดันของสาธารณชนที่มีเกิดขึ้นในสังคมไทย อย่างเช่น การปลูกฝังคุณค่าในประชาธิปไตยให้กับประชาชนอาจจะเป็นวิธีการที่ดีในการเพิ่มขีดความสามารถให้กับประชาชนในการต่อต้านอิทธิพลของการรับรู้กระแสความคิดเห็นได้

สรุปกรอบแนวคิด (ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย)

หมายเหตุ ----- (เส้นประ) หมายถึง ตัวแปรเดิมตามทฤษฎีวงกลมแห่งความเจ็บ